

La república cremada

La república francesa no ha aconseguit garantir la igualtat en els barris perifèrics de les grans ciutats, on viuen els fills i els néts dels immigrants. L'incendi de milers de cotxes ha estat interpretat com la reacció al malestar provocat per aquesta situació. En Manuel Valls, català de naixement i alcalde d'una de les ciutats afectades, Évry, ho confirma. La crisi ha afectat també Perpinyà, on ja sembla que s'han calmat els ànims. Ningú no és capaç de descartar que d'aquí a deu anys puguin passar fets similars a Barcelona o a València. Tot depèn de l'ensenyament, pilar bàsic per assegurar la igualtat d'oportunitats, i de les mesures per preservar la cohesió social.

França en toc de queda

El resultat és l'estat d'emergència del 9 al 20 de novembre, amb l'amenaça que la mesura d'excepció es pugui prolongar amb un projecte de llei al Parlament.

Un cop oblidada la "fractura social", amb la qual Chirac va guanyar les seves primeres presidencials el 1995, Sarkozy i De Villepin rivalitzen per demostrar qui dels dos té la millor solució a la crisi que ha esclatat al país i compten que la pròxima cita electoral del 2007 encara els espera per sobre de les carcasses de vehicles cremats i edificis de l'administració ennegrits pel foc. A l'esquerra, el primer secretari del Partit Socialista, François Hollande, aprofita el desconcert general per eliminar definitivament el populista Laurent Fabius, gran perdedor de les mocions amb vista al congrés extraordinari de Le Mans, del 18 al 20 de novembre, tot i que el cap de l'oposició encara no s'ha manifestat a favor o en contra de l'estat d'emergència. I a l'Assemblea Nacional, els líders dels partits no s'atreveixen a participar en el debat extraordinari sobre la qüestió.

Els alcaldes, mentrestant, es divideixen entre sarkozistes i villepinistes, entre els que estan darrere del ministre de l'Interior —i president del partit (Unió per una Majoria Parlamentària, UMP)— i el cap de l'executiu i delfí del desnonat Chirac. Quan De Villepin anuncia, a la primera cadena de la televisió privada francesa TF1, i davant del presentador estrella Patrick Poivre d'Arvor, el 7 de novembre, que un Consell de Ministres urgent aprovarà l'endemà l'estat d'emergència al país, sota l'empara del president de la República, Sarkozy no ho veu clar i és partidari de continuar reforçant la policia i deixar als mateixos responsables locals la possibilitat d'aplicar restriccions a la circulació de menors durant la nit. Tot i això, haurà de ser ell, d'acord amb els set prefectes de zona de la policia i la gendarmeria, i després, amb els prefectes de cada departament, qui atorgui el permís en cada cas.

Un editorial del director del renovat vespertí *Le Monde*, ara que Jean Marie

Colombani està subjecte a un 27% de capital del grup espanyol Prisa, critica la mesura de De Villepin i considera que això demostra que "encara no té la sang freda d'un home d'estat". Les enquestes a la dreta, del populista *Le Parisien/Aujourd'hui* i *Le Figaro*, arriben en salvació del primer ministre i situen entre el 75 i el 56% el grau d'aprovació per la població. Però, significativament, són els governadors civils de zones en la pràctica més calmades que la perifèria parisenca els que s'afanyen a modelar els seus tocs de queda. Encapçalant el rànquing, la costa Blava del departament dels Alps Marítims, on es declara la prohibició de circulació dels menors de setze anys no acompanyats, entre les 10 h de la nit i les 5 h del matí, en 21 (ara 14) comunes que envolten Niça, inclosa la capital, en una mena d'escut protector de la massa dels joves de barriada. El prefecte, Pierre Breuil, confessa que li hagués agradat ampliar el tipus de restriccions, en franja d'edat, però que París li va aconsellar que ja era suficient. El president del Front Nacional, Jean-Marie Le Pen, que hi té una residència, hauria preferit enviar-hi l'exèrcit, com el presidenciable Philippe de Villiers, que el 2002 va demanar el vot a la segona volta per a Chirac.

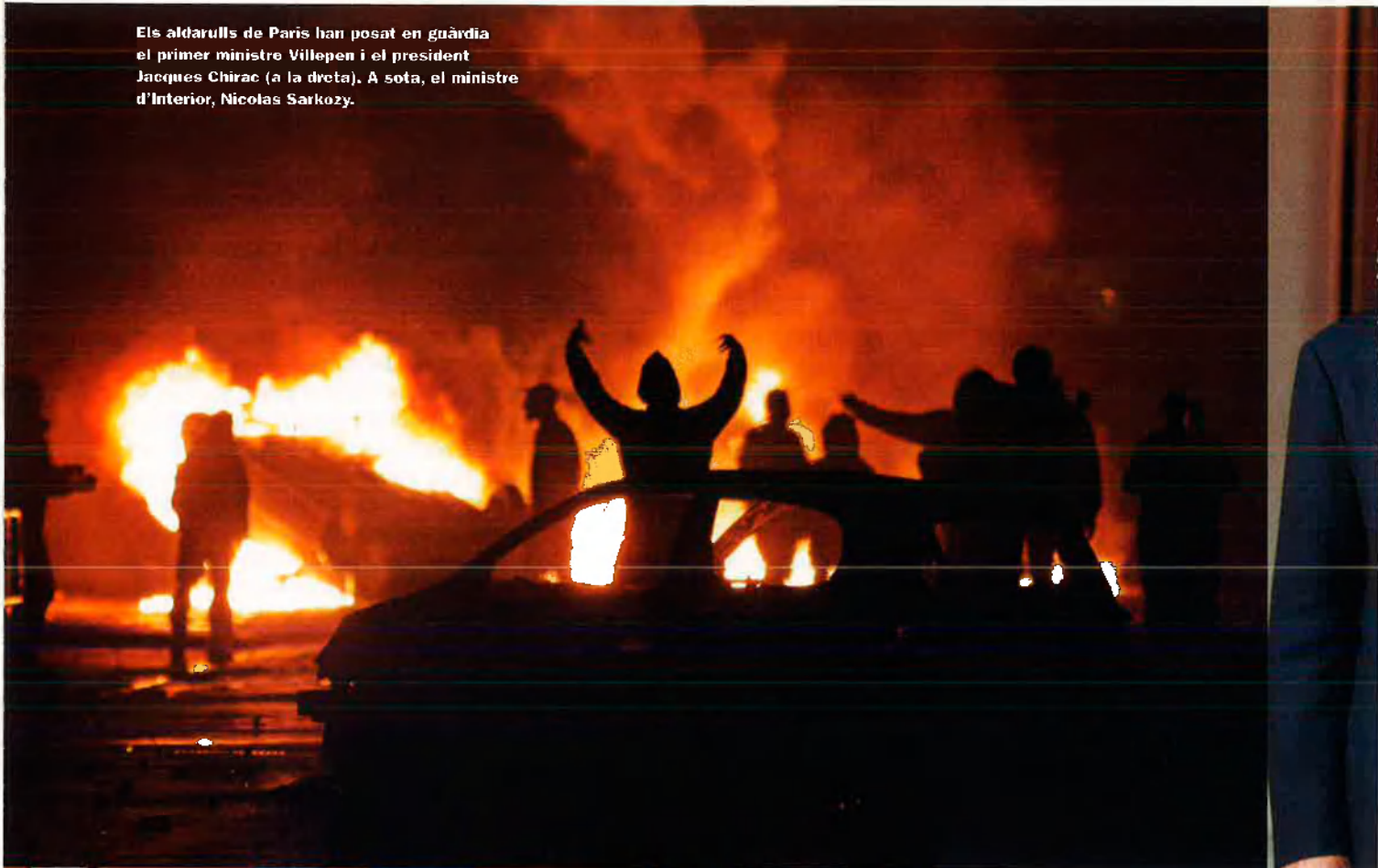
El president de l'Assemblea Nacional, Jean-Louis Debré, disposa de llicència perquè al municipi d'on ell és alcalde, Evreux, a l'Alta Normandia, el toc de queda s'estengui a menors i majors d'edat al polígon d'habitatges de La Madeleine, on viuen 20.000 persones que no poden sortir de casa durant set hores si no justifiquen que van a la feina o tenen una urgència mèdica. De manera més prudent, els alts funcionaris de la corona parisenca, Lió o Tolosa de Llenguadoc, han optat per ordenar la prohibició de vendre al detall i transportar bidons de gasolina i, en alguns casos, fins i tot fer registrar el carnet d'identitat a l'hora de comprar productes químics.

Els turistes que es passegen pels Camps Elisis, Montmartre o Saint Germain de Près podran fer fotos de joves

Nicolas Sarkozy, el superministre de l'Interior francès, repeteix i firma la paraula *racaille* ("gentola") per dirigir-se als joves de barri que delinqueixen. El primer ministre, Dominique de Villepin, exhuma una llei del 1955, creada per fer front a la independència d'Algèria. I el president, Jacques Chirac, tarda catorze dies a explicar i a explicar-se la guerrilla urbana a França com a resultat d'unes eleccions que va guanyar el 2002 basant-se en la inseguretat ciutadana i que va fer pujar l'ultradretà Le Pen en perjudici del socialista Lionel Jospin.

Els aldarulls de París han posat en guàrdia el primer ministre Villepin i el president Jacques Chirac (a la dreta). A sota, el ministre d'Interior, Nicolas Sarkozy.

encaputxats que s'enfronten amb els antidisturbis, com al maig del 68? De moment, el centre de París s'ha estalviat la còlera d'aquests adolescents que es vesteixen amb roba esportiva, escolten rap, es comuniquen per SMS i no han publicat cap manifest intel·lectual. Però tampoc no fan cas a les *fatwes* pel retorn a casa que dicten les associacions musulmanes, que van viure la seva lluna de mel amb Sarkozy fins que el curs passat es va legislar la prohibició del mocador musulmà a les escoles.

La mitjana d'edat dels més de 2.000 detinguts, amb unes 250 condemnes de presó d'un a dotze mesos, és de setze anys. Els que no arriben al mínim per compartir les cel·les amb la resta de la població penitenciària, se'ls tanca en centres especials de menors, que en algun cas hi veuran entrar nens de deu anys. Chirac renyava els caps de família el dijous, amb la mirada atenta al costat de José Luis Rodríguez Zapatero com a aliat. "M'agradaria fer una crida a cadascú per la seva responsabilitat. Sobretot als pares de massa me-

nors que han protagonitzat aquests actes sovint empesos pels seus germans grans”, llançava el president francès davant de periodistes dels dos països. Els “*grands frères*” són el graó descarriat entre els progenitors que van venir d’Algèria, l’oest africà o les Antilles, i aquesta nova generació de canalla amb nacionalitat francesa que no es creuen res del que se’ls ensenya a classe, ni sobre la Revolució francesa, ni sobre els seus orígens.

A l’escola de secundària Robert Doisneau, de Clichy sous Bois, on estudiava un dels dos joves electrocutats el 27 d’octubre en l’origen dels disturbis a tot França, hi ha representades 28 nacionalitats diferents entre els 600 alumnes. Bouna Traoré, de quinze anys i procedent d’una família mauritana d’onze germans, s’escapava d’un control poli-

cial un dijous a la tarda després d’haver jugat a futbol amb l’altre amic mort, Zyed Benna, de disset anys i pares algerians, i un tercer, ingressat a l’hospital, Muhittin Altun, també de disset anys i pares kurds. Tots tres es van amagar fatalment en un transformador elèctric d’aquest barri de la perifèria est de París.

El professor de llengua espanyola de Bouna, Xavier Cabrera, de 35 anys i fill d’immigrants peninsulars, ens explica a la sortida d’una reunió amb De Villepin que, des de l’aula, es veu aquest transformador. “A classe, vaig haver d’escollir paraules molt precises per parlar del tema només una mitja hora. Us heu d’imaginar els plors dels nens. Però, al final, els vaig dir, a fer classe! Va ser un moment completament surrealista, igual que jo estigui aquí, a la seu del cap de Govern.”

Sarkozy i Villepin rivalitzen per demostrar qui dels dos té la millor solució a la crisi que ha esclatat al país

Cabrera va ser convidat, amb catorze educadors i psicòlegs més de zones conflictives, a plantejar a De Villepin i el seu ministre d’Ensenyament, Gilles de Robien, la seva opinió sobre la revolta. Així parla Cabrera: “El problema està en la concentració de poblacions pobres i estrangeres en un mateix lloc. El país hauria d’acceptar la distribució d’aquesta població. Sembla completament utòpic, però és l’única solució. En una República, hi ha d’haver llibertat, igualtat i fraternitat. La igualtat és que un noi de Clichy sous Bois estudiï amb el mateix programa que un altre que visqui en aquesta zona, on hi ha la residència del primer ministre. Si no, s’ha de treure una d’aquestes tres paraules.”

Les circumstàncies en què es va produir la mort d’aquests dos menors és el caldo de cultiu perquè hi hagi una guerra de comunicació entre les dues parts, els advocats de les famílies i el Ministeri de l’Interior, que simbolitzen la desconfiança entre una població desafavorida i una altra que té por de les imatges que veu a la televisió. O entre cinc milions de persones de confessió musulmana i la resta de francesos de confessions occidentals, coberts sota el paraigua de la laïcitat.

“Bouna no era un delinqüent. Una cosa són les bretolades i, una altra, la delinqüència. S’ha de diferenciar. El senyor Sarkozy no ho ha fet i acusa de *racaille* un conjunt de gent que, al capdavant, ha acabat identificant-se amb la *racaille*. No solament és un problema d’educació, si no que afecta tota la societat francesa. Per a mi, no ha estat una sorpresa. A partir d’ara, s’accentuarà la dicotomia, i l’odi serà creixent”, sentència pessimista Cabrera malgrat la conversa amb De Villepin.

El seu exemple pot servir de punt de partida: “Clichy sous Bois és una ciutat emblemàtica del que aquí s’anomena el 93, el departament de França considerat més violent. Avui mateix m’he assabentat que el gimnàs municipal ha estat completament destruït. S’havia inaugurat només feia tres anys. L’esforç per una infraestructura així en barris com aquest és enorme. El que està passant, d’alguna manera, és com suïcidar-se socialment”.

Vicenç Batalla